GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
Romănia și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 288. *Mercurĭ, 24 Decemvre.* 1886.

NOU ABONAMENTU
la
„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Ianuariu 1887 st. v., se va începe **unŭ nou abonamentŭ**, la care învitămŭ pe toțĭ onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ 3 fl.	pe trei lunĭ 10 francĭ
„ șése „ 6 „	„ șése „ 20 „
„ unŭ anŭ 12 „	„ unŭ anŭ 40 „

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale.**

Abonațilorŭ de păn'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fâșiei sub care au primitŭ ḍiarulŭ.

Domnii carĭ se vorŭ abona din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămurită și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Brașovŭ, 23 Decemvre 1886.

Amŭ vorbitŭ erĭ de optimismulŭ și de pesimismulŭ Ungurilorŭ.

Va fi bine, credemŭ, a cerceta puținŭ în ce modŭ se manifestă aceste disposițiunĭ sufletescĭ și în sînulŭ nostru, alŭ Românilorŭ.

Avemŭ și noi optimiștĭ, mai mulțĭ încă de câtŭ ne potŭ fi spre folosŭ, și avemŭ și legióne de pesimiștĭ.

Se află în mijloculŭ nostru bărbațĭ, nu arareorĭ chiar ómenĭ cu multă cunoscință de carte, carĭ vĕdŭ tóte lucrurile altfelŭ de cum suntŭ în realitate. Privirea lorŭ este înfluințată de o linişte sufletéscă, care slăbesce puterea imaginațiunei lorŭ așa de multŭ, încâtŭ devinŭ adeseorĭ chiar apaticĭ;

ei adună de pretutindenĭ numai ce e bunŭ, aparițiunile triste și bolnăviciόse în societatea nóstră le încungiură întotdéuna cu sfială, căutândŭ a înfrumseța lucrurile, ca sĕ nu li se conturbe liniștea și sĕ nu li se strice bunele impresiunĭ;

ei se ferescŭ de a i se uita în față rĕului și de alŭ combate cu tótă energia și rigórea bărbătéscă și de aceea găsescŭ o sută și o miiă de cause spre a arĕta, că așa a fostŭ întotdéuna de șépte-spre-ḍece seculĭ, de când gloriosulŭ nostru străbunŭ ni-a adusŭ aicĭ și ni-a așeḍatŭ între Tisa și Carpațĭ;

ei îțĭ spunŭ minunĭ despre câte a pătimitŭ poporulŭ nostru de atuncĭ și până în ḍilele lui Tisza Kalman, și cum a sciutŭ sĕ resiste la tóte impilările veacurilorŭ;

așa de multŭ se adâncescŭ în contemplățiunĭ de feliulŭ acesta, încâtŭ în cele din urmă, într'unŭ estasŭ de propriă admirare, înalță la gradŭ de virtute națională cele mai marĭ scăderĭ ale némului nostru, carĭ au contribuitŭ în mare parte la nefericirile lui;

ei găsescŭ că natura molatică și rabduriă a Românului, care în împrejurărĭ normale și în timpŭ de pace îlŭ face sĕ supórte tóte nedreptățile și împilările în tăcere, spre marea mirare chiarŭ a adversarilorŭ lui, este chiar talismanlŭ esistenței sale;

de câte orĭ îșĭ redică vocea séu îșĭ dau părerea în scrisŭ, ei facŭ poesiă în prosă cu refrenulŭ, că Românulŭ nu piere;

ei sunt ómenii mijlócelorŭ paliative, contrarĭ firescĭ ai orĭ-cărei cure radicale și déca le dă omulŭ sĕ înțelégă, că cu altă metodă s'ar puté dobêndi mai bune resultate, îi rĕspundŭ totŭ ei: suntemŭ slabĭ, abia de erĭ alaltăerĭ neamŭ deșteptatŭ, s'avemŭ mai întâiu mijlóce și atuncĭ vomŭ face și mai multŭ.

Aceștia sunt optimistii noștri *per excellentiam.* Ei sunt mai cu sémă bărbațĭ, carĭ s'au redicatŭ prin diligență séu prin noroculŭ împrejurărilorŭ la o tréptă socială mai distinsă și facŭ parte din „inteligență.“

Mai suntŭ afară de aceștia mulțime de optimiștĭ carĭ prin posițiunea și averea lorŭ suntŭ liberațĭ de grija esistenței proprie materiale și viindŭ arareorĭ în contactŭ cu poporulŭ, nicĭ nu cunoscŭ nĕcasurile lui, ér déca cetescŭ câte ceva despre ele, li se parŭ tóte esagerațiunĭ ale unorŭ capete prea înfierbêntate.

Avemŭ mai departe bărbațĭ, carĭ, deși se numĕră și ei în rêndurile „inteligínței“, ducŭ o viéță sufletesce mai puținŭ liniștită;

ei stau în contactŭ mai de apróре cu poporulŭ, vĕdŭ durerile și nevoile lui, dér n'au putința și mai de multe orĭ le lipsesce energia și tăria morală de a-i sări în ajutorŭ;

și déca câteodată îșĭ i-au unŭ avêntŭ spre a lucra ca sĕ se îndrepte rĕulŭ se descurageză séu se „disgustă,“ la prima neisbêndă, la cea dintâiu neînțelegere séu desamăgire ce-o întîmpină în societatea română;

astfelŭ descurageațĭ și disgustațĭ ei privescŭ cu-o fatalistică amărăciune la totŭ ce se învêrte în jurulŭ lorŭ, aștéptând numai momentulŭ când vorŭ trebuĭ „sĕ despereze cu totulŭ.“

Urméză în fine marea mulțime a celorŭ ce facŭ parte din gregarii „inteligenței“ și ducŭ o viéță amărîtă și chinuită;

ei suntŭ în prima liniă a foculuĭ, ce se susține necoutenitŭ din bateriile adversare; au sĕ se lupte deodată cu notarulŭ, cu solgăbirĕulŭ, cu judele, cu vice-șpanulŭ, cu inspectorulŭ de scóle regescŭ și cu tótă céta contrarilorŭ néoșĭ și renegațĭ;

ei se luptă bieții câtŭ potŭ, dér cei mai mulțĭ dintre ei rĕmânŭ fără susținere și în cele din urmă se vĕdŭ silițĭ a capitula perḍêndu-șĭ tóte speranțele.

Aceștia suntŭ pesimiștii noștri.

Noi amŭ combătutŭ întotdéuna și optimismulŭ, care nu ține contŭ de stările reale și respândesce idei și părerĭ, ce contribue numai la amorțirea spiritului publicŭ românescŭ, și pesimismulŭ, care slăbesce puterea nóstră de inițiativă și descurageză poporulŭ.

Numai o singură categoriă din cele enumerate are unŭ înțelesŭ de a fi: acésta este categoria celorŭ ce au devenitŭ pesimiștĭ, pentru că au fostŭ înfrânțĭ nefiindŭ îndestulŭ susținuțĭ.

Numĕrulŭ acestorŭ nenorocițĭ cresce pe ḍi ce merge și va devenĭ îngrozitorŭ de mare, déca nu vomŭ face printr'o sforțare comună sĕ cadă odată idolulŭ prejudețelorŭ stricăciόse și alŭ sinamăgirei și déca nu ne vomŭ da mâna toțĭ cei ce seriosŭ stăruimŭ pentru binele poporului, spre a susținé o luptă energică și sistematică puindŭ stavilă indiferentismului și descuragiărei, ce amenință a ne cupleșĭ.

Cugetărĭ în ajunulŭ Crăciunului.

I.

La sfêrșitulŭ lui Decemvrie, 1886.

Nicĭ o sĕrbătóre nu revarsă atâta bucuriă curată, iubire nefățărită și îmbrățișare cordială asupra cercului restrînsŭ alŭ familiei în deosebĭ, și asupra celui alŭ societății în genere, ca Crăciunulŭ și în milióne de glasurĭ rĕsună pâna astăḍĭ de pe buzele creștinescĭ acele imnurĭ minunate, ce s'au intonatŭ de cătră cetele îngerescĭ în acea sântă nópte de odinióră. Se pare, ca și când stéua miraculósă după 19 vécurĭ éră ar străluci printre norii greĭ și întunecoșĭ ai nĕcazurilorŭ și ai grijilorŭ, ai urei și împărechiărĭ, ai fărădelegilorŭ și ai pĕcatelorŭ, ce au undulatŭ peste anŭ între ceriu și pămêntŭ; ca și când érășĭ s'ar scoborĭ pre raḍele curate ale acelei stele îngerii bucurii, ai iubirii și ai sperării intonândŭ laudele acelei nopțĭ memorabile, „mărire întru cei de susŭ lui Dumneḍeu și pre pămêntŭ pace, între ómenĭ bună invoire“.

Bucuria și veselia lucesce de pe fețele copiilorŭ inocențĭ în așteptarea darurilorŭ frumóse, ce le va aduce îngerulŭ Crăciunului, și inima părintéscă palpitéză în iubire fragedă înaintea acestei priveliscĭ încântătóre și nu va fi părinte, din alŭ cărui pieptŭ sĕ nu se rădice unŭ suspinŭ tainicŭ cătră Acela, carele a ḍisŭ „lăsațĭ pruncii sĕ vină la mine, că a acelora este împĕrăția cerului“. O raḍă de dulce speranță încălzesce inima celui amărîtŭ, întristatŭ și sdrobitŭ de adversitățile vieței, când privesce la Acela, carele șĭ-a începutŭ viéța în iesle și o-a terminatŭ pe stâncile Golgotei — la acelŭ Prometeu divinŭ, care în schimbŭ pentru schinteia dumneḍeéscă fu resplătitŭ cu mórtea de ocară a crucei. — Și promisiunea serbătoréscă „venițĭ la mine toțĭ cei asuprițĭ și eu vĕ voiu rĕcori pe voi“ ușureḍă suferințele îndurate, înalță inima desperată și oțelesce puterile și luptele ḍilnice.

Déră, durere, disposițiunea acésta înălțătóre abia trece pragulŭ sĕrbătorii. Chiar în mijloculŭ veseliei generale se furișeḍă pe nesciute grijile apăsătóre în inima celui ce cugetă la viitorulŭ celŭ mai deapróре. Și în adevĕrŭ, cine se va bucura cu tótă inima, cine va gusta în ticnă nealterată liniștea sufletéscă, când scie, că mâne vorŭ bate neajunsele, nĕcazurile și grijile cu furiă îndoită la ușa lui? Timpurĭ de grele încercărĭ amŭ ajunsŭ. Când se vorŭ curma Dumneḍeu scie. Din anŭ în anŭ scade nădejdea într'unŭ viitorŭ mai bunŭ și déca suferințele nu se vorŭ alina — căcĭ la lecuirea lorŭ desĕvêrșită nu se avêntă nicĭ cele mai cutezate aspirațiunĭ — și picătura de credință de până acum va dispăré cu totulŭ. Déră nu numai noi cei eschișĭ dela viéța publică rădicămŭ plângerĭ întemeiate, ci se vaieră chiar acei, carĭ facŭ parte din rassa domnitóre și se bucură de prerogative estinse; nicĭ ei înșișĭ nu mai potŭ sĕ suporte starea actuală; unŭ tristŭ „solamen miseris socios habuisse malorum“ pentru noi!

Déca poporulŭ nostru e sĕrăcitŭ — ceea ce cu durere se constateză la totŭ pasulŭ — și sĕrăcesce pre ḍi ce merge, se póte esplica și încâtva și scusa; déră sĕrăcia rapidă a proprietarilorŭ marĭ și micĭ, carĭ nu'șĭ potŭ regula prin posturĭ publice — adeseorĭ forte rentabile — starea derangiată, se póte esplica, nu însĕ și scusa. Până ce poporulŭ nostru despoiatŭ de drepturĭ publice în posesiunea unei moșiore neîndestulitóre, fără alte venite laterale, numai cu pălmile câștigă cele de lipsă, proprietarii posedŭ pămênturĭ multe și bune, tragŭ venitele după regalie, au primitŭ séu primescŭ desdaunarea urbarială și pe basa activității publice tragŭ multe folóse materiale, abstrăgêndŭ dela afecțiunile simpatice ale funcționarilorŭ conaționalĭ.

Acestei sĕrăcii progresive, ce va produce peste scurtŭ unŭ proletariatŭ înfricoșatŭ—trebue sĕ i se opună totŭ omulŭ bine simțitorŭ cu tóte mijlócele disponibile până ce rana nu a ajunsŭ la osŭ. Cumcă starea actuală a națiunei nóstre e apróре de ora a unspreḍecea ne dovedescŭ reclamele și văierările necurmate, ce rĕsună din tóte unghiurile țĕrii și rĕsuflă ḍilnicŭ prin organele nóstre de publicitate. Și aceste simptome suntŭ forte grave, chiarŭ pentru că se petrecŭ în sînulŭ poporului nostru, a cărui răbdare a devenitŭ proverbială și s'a recunoscutŭ de sute de orĭ și de cătră ḍiarele maghiare.

Și care sĕ fiă causa acestorŭ plângerĭ? Ne spunŭ ḍiarele, ne arată cuvêntările ocasionale ținute icĭ colea la adunărĭ preoțescĭ și mirenescĭ, ne spune însușĭ poporulŭ în mii de glasurĭ, cumcă causa acestorŭ revĕrsărĭ de amărăciune suntŭ impilările și sĕrăcia ce cresce din ḍi în ḍi.

Mĭ-aducŭ aminte de cuvintele unui deputatŭ maghiarŭ, care cuvêntândŭ pe timpulŭ persecuțiunilorŭ contra Jidanilorŭ, după reprobarea scenelorŭ întêmplate între altele ḍise „pétra înțelepciunei e: munca, carta și tabla pitagorică (calculațiunea); cu aceste trei Ungurii și Românii vorŭ alunga Jidovii din țéră și vorŭ înainta interesele sale materiale, ér cu bâtele nu-i vorŭ scóte în vecĭ“. Și totŭ dreptulŭ a avutŭ acelŭ domnŭ. Acéstă treime formézâ basa unei stărĭ înfloritóre intelectuale și materiale atâtŭ pentru singuraticĭ câtŭ și pentru popóre întregĭ.

Nu se póte nega, că poporulŭ nostru muncesce

fórte multŭ și totușĭ nu scóte două bune la cale. Lasŭ, că mulţĭ din poporŭ îndatorându-se, o parte bunișóră din timpulŭ de veră o petrec în rostulŭ străinului, munca nu corespunde așteptărilorŭ, pentru că nu se folosescŭ de mijlócele ușurătóre ale sciinţei și esperinţei, ci se află totŭ pe ţrépra primitivă de decĭ de anĭ înainte, prin ţinerea deselorŭ sĕrbătorĭ de preste veră mii de braţe muncitóre se detragŭ dela munca onestă și prin aceea se pierdŭ capitale enorme din sînulŭ naţiunei (timpulŭ e banŭ); ér prin traiulŭ rĕu forţele fisice obosescŭ curêndŭ și nu potŭ susţiné cu ușurinţă osteneala ḑilei întregĭ — din ḑorĭ de ḑi până în murgulŭ serei fără a îmbrânci. Nu se póte pretinde, ca totŭ plugarulŭ sĕ aibă tóte rechisitele din economia raţională, căcĭ procurarea lorŭ cere spese enorme și pentru economii mărginite nicĭ că se rentéză; dér asociându-se mai mulţĭ le potŭ procura pe cele mai de lipsă și mai potrivite. Plugarii noștri mai cu sémă așeḑaţĭ la pólele munţilorŭ, unde pămêntulŭ e sterilŭ și greu de lucratŭ, possedŭ în moșia lorŭ multe locurĭ în parte mlăstinóse, lutóse, carĭ în tómne ploióse *rĕmânŭ nearate din lipsa plugurilorŭ de ferŭ.*

Cu privire la ţinerea sĕrbătorilorŭ micĭ, carĭ obvinŭ mai cu sémă véra în driculŭ lucrului, preoţii arŭ trebui sĕ se opună cu totă tăria, îndemnândŭ poporulŭ la lucru. Sĕ luămŭ numai timpulŭ din 13 Maiu până în 13 Aug. (92 ḑile) și vomŭ afla nu mai puţinŭ ca 40 ḑile de odihnă și anume: 14 Duminecĭ, 8 sĕrbătorĭ legate și 18 sĕrbătorĭ micĭ. Aceste 18 ḑile fără lucru numai pentru o comună mijlocia de 100—150 fumurĭ aducŭ o pierdere anuală de 3000—5000 ḑile de lucru într'unŭ timpŭ, când totŭ momentulŭ e preţiosŭ pentru economŭ. Și décă acestŭ rĕu s'ar mărgini numai la sĕrbătóre ar mai trece, dér pausarea adeseorĭ se resimte și în ḑiua următóre. Poporulŭ de comunŭ în ḑile de sĕrbătóre se adună la cârcĭmă, unde unii jócă, alţii converséză, ér alţii . . . béu. Călmăciţĭ de bĕutură și neodihnă în ḑiua următóre nu suntŭ destoinicĭ de lucru și așa economia piere, banii suntŭ cheltuiţĭ, sănĕtatea sdruncinată și sĕrăcia bate la ușă.

Nu se póte recomanda propagarea ideilorŭ despre abrogarea *tuturorŭ* sĕrbătorilorŭ, nu, pentru că în contra acestorŭ încercărĭ se opune simţulŭ religiosŭ, până acum în vigóre, alŭ întregŭ poporului nostru; și pentru că interesulŭ lui pretinde cultivarea, generalisarea și întărirea preceptelorŭ și dispuseţiunilorŭ bisericescĭ, unde acela s'ar fi muiatŭ séu chiar pierdutŭ prin vr'o datină contrară; e de lipsă însĕ, ca orĭ și care *sĕ se opună cu energiă acelorŭ curente, ce împiedecă munca onestă și periclitéză starea materială a poporului.* Nenumĕrate esemple din scriptura sacră pledéză pentru munca onestă: »sĕ nu urăscĭ lucrarea cea cu ostenélă și lucrarea pămêntului cea făcută de celŭ Prea înaltŭ«. Is. Sirac 7, 17, și »Celŭ ce-șĭ ascunde mânile sale în sênŭ cu lene, nicĭ la gură nu le va duce". Sol. 19, 24.

Din lipsa unui traiu hrănitorŭ, care sĕ redea trupului sucurile perdute prin muncă, poporulŭ adese recurge la mijlóce aţiţătóre, ce au născutŭ și au pregătitŭ patima înfricoșată a beuturii spirtuóselorŭ, ce pune pe gândurĭ în modulŭ celŭ mai seriosŭ pe totŭ insulŭ, care se interesézá de viitorulŭ celŭ mai de aprópe alŭ naţiunei.

Pe terenulŭ sciinţei dămŭ asemenea de-o stare desolată. In lipsa unui numĕrŭ suficientŭ de ómenĭ cunoscĕtorĭ de carte poporulŭ peste totŭ e mărginitŭ la sfatulŭ și conducerea preotului sĕu în cele sufletescĭ. Cum că activitatea pastorală a preotului peste totŭ și a preotului românŭ în deosebĭ cere cultivarea și îngrijirea omului întregŭ, ne arată istoria. Mai multŭ ca la alte popóre este la poporulŭ nostru, rĕmasŭ îndĕrĕtŭ prin vicisitudinile timpurilorŭ, preotulŭ conducĕtorulŭ lui.

Armata austro-ungară.

In ḑilele trecute a apărutŭ raportulŭ anualŭ statisticŭ alŭ armatei pe 1885. Din acestŭ raportŭ resultă, că a fostŭ chematŭ marele numĕrŭ de 866,696 obligaţĭ la serviciulŭ militarŭ, cu ḑece procente mai mulţĭ ca în anulŭ precedentŭ. Dér aprópe două treimĭ din cei obligaţĭ a se presenta, 722 din 1000 de tinerĭ, au fostŭ ștergĭ din liste pentru defecte corporale séu respinșĭ. Numai 127 din 1000 au fostŭ găsiţĭ apţĭ pentru serviciulŭ militarŭ, 100 din 1000 n'au apărutŭ de locŭ séu au fostŭ liberaţĭ temporalŭ.

Numĕrulŭ neapţilorŭ, ḑice „N. fr. Presse", cresce din anŭ în anŭ, așa că s'ar putea vorbi despre o degenerare a raselorŭ nóstre. In ce progresiune repede cresce numĕrulŭ celorŭ neapţĭ, se vede de acolo, că în 1869 din 1000 de tinerĭ numai 590 s'au găsitŭ neapţĭ, pe când adĭ se înfăţișéză numĕrulŭ lorŭ cu 32 procente mai nefavorabilŭ. S'a vĕḑutŭ nevoia d'a se chiăma a patra classă de etate, atâtŭ în părţile sudslave, câtŭ și în cele ungare ale monarhiei. Pe lângă armata celorŭ neapţĭ și liberaţĭ temporalŭ, vine și legionulŭ acelora, carĭ s'au sustrasŭ în modŭ nelegalŭ dela serviciulŭ militarŭ, în numĕrŭ de 40,664 ómenĭ, așadéră 47 procente. Intre tinerimea nóstră se găsescŭ 10 procente de tinerĭ absolutŭ neapţĭ, aceștia se ștergŭ din liste. Cisleithania dă unŭ contingentŭ de 55,922 recruţĭ, Ungaria și *partes adnexae* numai 39,552. E interesantŭ că orășenii, și anume Viena, Pesta și Praga, dau celŭ mai mare numĕrŭ de tinerĭ apţĭ de serviciu, numai Cracovia cu numĕrulŭ sĕu de 71 tinerĭ apţi face o tristă esceptiune, Galiţia dă celŭ mai mare numĕrŭ de tinerĭ slabĭ de corpŭ.

Din acestŭ raportŭ se póte vedea și starea instrucţiunei poporale. Din 1000 recruţĭ și acum numai 639 sciu scrie, numĕrulŭ acestorŭ învĕţaţĭ a crescutŭ în timpŭ de patru anĭ numai cu 15 la 1000; cei mai mulţĭ carĭ sciu scrie s'au găsitŭ în cerculŭ teritorialŭ militarŭ Innsbruck (972 procente); celŭ mai înapoiatŭ e Lembergŭ. In cerculŭ teritorialŭ militarŭ alŭ Vienei nu s'a găsitŭ nicĭ unŭ singurŭ omŭ care, afară de limba germană, sĕ scie scrie și în altă limbă. Cele mai multe restanţe de recruţĭ le are Ungaria și ţĕrile ei laterale, 150 procente din contingentulŭ armatei permanente. Privitorŭ la resultatele suprarbitrării, aflămŭ că peste 24,000 ómenĭ se suprarbitréză, dintre carĭ numai 4702 se desemnéză ca apţĭ, peste 20,000 se liberéză ca neapţĭ de serviciu. Numĕrulŭ celorŭ neapţĭ și bolnavĭ, care cresce permanentŭ în classa ântêia de etate, dovedesce că limita de etate pentru asentare trebue suită. Dintre 1000 recruţĭ visitaţĭ de medicĭ, 142 s'au recunoscutŭ apţĭ, 114 n'au avutŭ înălţimea corpului prescrisă, 744 au fostŭ respinșĭ pentru defecte corporale, și asĕmĕnândŭ statistica anilorŭ dela 1801 până la 1885 inclusive, arată unŭ sporŭ de 106. Și e de notatŭ, că în Austria mĕsura înălţimei corpului e 1554, în Germania 1621 milimetri.

SCIRILE ḐILEI.

Sub titlulŭ »Confiscarea unei broșurĭ«, amŭ comunicatŭ în Nr. 255 alŭ foiei nóstre *sentinţa* tribunalului din *Tĕrgu-Mureșului*, pe basa căreia ministeriulŭ de interne provocase pe tóte autorităţile administrative, ca sĕ confisce de pretutindenea scrierea apărută la anulŭ 1884 în tipografia lui Stefanŭ Michalescu din Bucurescĭ, sub titlulŭ „*Românĭ de peste munţĭ*". Cu privire la acéstă dispositiune ministerială ni-se scrie din *Câmpiă*, că pe acolo notarii comunalĭ au și primitŭ deja ordinul ca fiă-care în cerculŭ sĕu *sĕ facă perchisiţiunĭ* în causa susŭ ḑisei scrierĭ. „Mĕsura acésta, ḑice corespondentulŭ, a făcutŭ o impresiune fórte neplăcută asupra inteligenţei românescĭ, căreia îi este acru sufletulŭ chiar și numai la auḑulŭ numelui de perchisiţiune. Nicĭ timpulŭ nu este potrivitŭ pentru astfelŭ de mĕsurĭ supĕrăcióse, de nu cumva intenţiunea era anumitŭ pentru aceea, ca prin ea sĕ ne turbure și mai multŭ liniștea sântelorŭ sĕrbătorĭ ale Nascerei Domnului. Pentru unŭ poporŭ cu consciinţă curată și credinciosŭ patriei sale, care de atâtea orĭ șĭ-a eluptatŭ numele de bunŭ patriotŭ prin botezulŭ sângelui, e cu neputinţă sĕ nu fiă adêncŭ supĕrăcióse asemenea mĕsurĭ turburătóre". — Fără acte de persecuţiunĭ nicĭ nu potŭ trăi șoviniștii. Asta-i o dovadă că pĕcatele le apasă consciinţa.

—x—

Orașele bulgărescĭ *Sofia, Rusciucŭ* și *Tĕrnova* au numitŭ pe contele Iuliu Andrassy cetăţénŭ onorificŭ pentru vorbirile sale din delegaţiunĭ.

—x—

Ministrulŭ justiţiei a numitŭ ca președinte alŭ comisiunei de esaminare a advocaţilorŭ în Tĕrgulŭ-Mureșului pentru 1887 pe președintele senatului dela tabla r. Iosef Schneider și ca vicepreședinte pe prim-procurorulŭ din Tĕrgu-Mureșului, Alexandru Vita.

—0—

Ministrulŭ honveḑimei a trimisŭ o ordinaţiune cerculară cătră autorităţile civile la care se află în posturĭ oficerĭ de honveḑĭ, invitându-le a face cunoscutŭ acésta comandei de honveḑĭ. Acéstă dispositiune se motivéză cu aceea, că oficerii de honveḑĭ, carĭ au posturĭ la autorităţile civile și au fostŭ trecuţĭ în reservă la propria lorŭ cerere, în casurĭ în care șĭ-au perdutŭ posturile ce le-au avutŭ provisoriu se primescŭ érășĭ în serviciulŭ activŭ, décă posturile lorŭ s'au ocupatŭ de alţii. In viitorŭ numai atuncĭ se trecŭ în reservă oficerii de honveḑĭ, décă suntŭ pușĭ definitivŭ în posturĭ, până atuncĭ se ţinŭ în evidenţă ca concediaţĭ neprimindŭ nicĭ o léfă.

—x—

Tóte clasele din noulŭ edificiu școlarŭ săsescŭ din locŭ *s'au închisŭ* pentru șése ḑile, fiindŭ profesorulŭ Gusbeth bolnavŭ de *scarlatină.*

—0—

Fiindŭ érna căldurósă și fără zăpadă, ca cum neamŭ afla în primăveră, pomii înflorescŭ din nou. In comuna *Bolia*, unŭ pomŭ din grădina primarului înfloresce acum pentru a treia óră.

—x—

Cu data de 1 Ianuariu n. întră în viéţă secţiunile poliţienescĭ în suburbiile *Brașovului.* Secţia 1 din Scheiu se află în Prundŭ în casele protopopului I. Petricŭ. Secţia 2 din Brașovu-vechiu în casele economului Irk. Secţia 3 din Blumĕna în casele D-rului Otrobanŭ. După noua reorganisare a poliţiei, orașulŭ întregŭ se împarte în 5 cercurĭ aflându-se în fruntea fiecăruia unŭ funcţionarŭ de poliţiă, și anume în cerculŭ 1, centrulŭ orașului, comisarulŭ Kauffmann; în cerculŭ 2, Brașovu-vechiu, comisarulŭ Maximilianŭ; în cerculŭ 3, Blumĕna, comisarulŭ Szabo; în cerculŭ 4, Scheiu, vicecăpitanulŭ orășenescŭ Litsken; în cerculŭ 5., Dĕrste, Timișŭ și Stupinĭ, sublocotenentulŭ Strĕulia. Toţĭ aceștĭ funcţionarĭ pórtă în timpulŭ serviciului și în oficiu uniformă

—0—

Locotenentulŭ Iónŭ *Halmagiu* dela regm. de inf. 2 e liberatŭ din statulŭ militarŭ la cererea sa propriă. Sublocotenentulŭ Iónŭ *Danŭ* dela regim. de inf. 63 e trecutŭ în reservă.

—x—

Mâne, Mercurĭ, se va da ultima representaţiune în teatrulŭ germanŭ de aicĭ cu concursulŭ distinsului artistŭ comicŭ din Viena Franciscŭ *Tewele.*

FOILETONU.

Românii Macedonenĭ.

(Urmare.)

Lipsca, 30 Decemvre 1886.

Ţînţarii mai suntŭ și Keragii — cum le ḑicea dênsulŭ, noi le-amŭ ḑice: cărăușĭ. Ei înlesnescŭ camunicaţiunea prin aceste ţĕrĭ, în carĭ nu póte fi decâtŭ fórte rarŭ vorba de șosele și și aceste puţine fórte primitive. Caii lorŭ suntŭ micĭ de stătură, dér fórte dibacĭ, cu pasŭ nespusŭ de sigurŭ De multe orĭ îi era grózá D-lui Weigand sĕ călărescă pe niște potecuţe fórte periculóse; cu timpulŭ însĕ s'a deprinsŭ, fiindŭ sigurŭ că dusŭ de astfelŭ de cai nu i se va întêmpla nimicŭ.

Aceia dintre Ţînţarĭ, carĭ suntŭ ciobanĭ, au statură mijlociă, pĕrŭ negru, suntŭ bruneţĭ și se găsescŭ mai pretutindenea prin Turcia.

Ce privesce *îmbrăcămintea*, bărbaţii pórtă o manta; femeile haine lungĭ și unŭ corsetŭ micŭ înfrumseţatŭ cu felŭ de felŭ de podóbe; ele umblă de regulă cu capulŭ golŭ.

Obiceiurile Ţînţarilorŭ. Tutuirea e la ordinea ḑilei. Deosebite forme sociale n'au, faţă cu óspeţii suntŭ fórte amabilĭ; ospitalitatea lorŭ e proverbială. Bine suntŭ primiţĭ cu deosebire Nemţii, carĭ călĕtorescŭ prin părţile acelea. Dênsulŭ s'a miratŭ fórte, când a fostŭ întrebatŭ unele și altele despre Bismark. Nu arareorĭ voiau sĕ sciă unii dintre Ţînţarĭ, ce mănâncă, ce bea și alte lucrurĭ d'acestea despre marele cancelarŭ.

Femeia jócă unŭ rolŭ neînsemnatŭ și stă pe o treaptă inferióră bărbatului. Ea n'are d. e. dreptulŭ sĕ mănânce la masă cu bărbaţii; loculŭ ei e în bucătăriă.

Superstiţiunile suntŭ în flóre. Așa d. e. din spetele unui berbece se profeţesce victoria unei armate în rĕsboiu etc.

Danţurile, care le-a observatŭ dênsulŭ, nu mulţămescŭ gustulŭ Nemţilorŭ. Feciorii și fetele jócă ei între ei, mai multŭ hora. Melodiile danţurilorŭ suntŭ turcescĭ, mergŭ fórte încetŭ și suntŭ tare obositóre. Peste unŭ cântecŭ naţionalŭ n'a datŭ dênsulŭ.

Cum se pórtă *Ţînţarii faţă cu conlocuitorii de altă naţiă: faţă cu Grecii.* Aceștia, Grecii, susţinŭ că ţinuturile locuite de Ţînţarĭ suntŭ grecescĭ, o greșélă fórte mare. Cei ce afirmă acéstă séu suntŭ Grecĭ séu nu cunoscŭ starea lucrului Multe din cetăţile și satele, considerate ca grecescĭ, numai grecescĭ nu suntŭ. Ce-i dreptŭ, școla contribue fórte multŭ la lăţirea spiritului și limbei grecescĭ; cu deosebire preoţimea grecéscă nu scapă nicĭ unŭ mijlocŭ, fiă acela și condamnabilŭ din punctŭ de vedere moralŭ, care sĕ nu-lŭ folosescă pentru marea problemă a grecisării. In biserică predică aceștĭ propoveduitorĭ ai cuvêntului lui D-ḑeu, că Ţînţarii numai rugându-se în limba grecească potŭ spera la ajutorulŭ lui D-ḑeu. ș. a. de felulŭ acesta. Nu e mirare der, că dênsulŭ a datŭ peste ómenĭ, carĭ avéu unŭ portŭ asemenea aceluia alŭ Ţînţarilorŭ, și se ţineau că suntŭ Grecĭ. — Cultura preoţilorŭ românĭ e deplorabilă. La hirotonisire jócă banulŭ mare rolŭ.

Caracteristicŭ e faptulŭ, că mulţĭ Ţînţarĭ preferŭ sĕ dórmă pe stradă, deși dispunŭ de odăi bune de locuitŭ. D-lŭ Weigand a datŭ și peste unŭ preotŭ, care avea odăi frumóse, spaţióse, și totușĭ dormia în curte.

Cum se pórtă Ţînţarii *faţă cu Turcii* și viceversa? Pe câtŭ de prevenitorĭ suntŭ Turcii faţă cu străinii, pe atâtŭ de cruḑĭ și nemiloșĭ faţă cu indigenii. D-nulŭ Weigand istorisesce următorulŭ casŭ: Avêndŭ dênsulŭ și suita sa lipsă de cai, s'a adresatŭ cătră o autoritate turcéscă. Acésta a trămisŭ numai decâtŭ unŭ servitorŭ sĕ ia caii unui bietŭ Ţînţarŭ din grajdŭ, fără sĕ-lŭ mai întrebe. Pe când se afla d-nulŭ Weigand la funcţionarulŭ turcescŭ, étă că vine proprietarulŭ cailorŭ închinându-se până la pămêntŭ și plângêndŭ, ca sĕ-i dea caii, căcĭ are

Manifestațiunile Grănițerilorŭ.

Adresa Grănițerilor din cercul Rodnei.

(Urmarea subscrierilorŭ la adresa de aderare și recunoscință către d-nii Dănilă Lica și Gavrilă Manŭ.)

Necită Galesiu, Iovulŭ Griga, Doroftei Griga, Damianŭ Griga, Davidŭ Hanganu, Sevestianŭ Ionascu, Pavelŭ Ionascu, Toaderŭ Galesiu, Davidŭ Galesiu, Pantelimonŭ Ionascu, Iacobŭ Ionascu, Procopiu Griga, Mihailŭ Griga, Larionŭ Galesiu, Longinŭ Galesiu, Filipŭ Galesiu, Gregoriu P. Galesiu, Iacobŭ Gondorŭ, Danila Cosonacŭ, Pantelemonŭ Ionascu, Iacobŭ D. Ionascu, Petru Catuna, Mihailŭ Catuna, Ionŭ Catuna, Doroftei Catuna, Pamfiliu Catuna, Isidorŭ Cantăróia, Filipŭ Cantaróia, Iacobŭ Lăzăruțiu, Zaharia Lazăruțiu, Gregoriu Constantinŭ, Acsente Constantinŭ, Gerasimŭ Constantinŭ, Terente Canuriciu, Ciforŭ Cacherițiu, Martianŭ Catuna, Niculai Catuna, Giorgiu Catuna, Ionŭ Andr. Constantinŭ, Pantelemonŭ Constantinŭ, Mihailŭ Lazaruțiu, Mihailŭ Constantinŭ, Mihailŭ M. Catuna, Dănilă Catuna, Maximŭ Cantaroiă, Andronŭ Cantaróia, Constantinŭ Lazaruțiu, Ciforŭ Oulŭ, Timoftei Oulŭ, Moisa Oulŭ, Cirica Cozonacŭ, Clemente Cozonacŭ, Donisa Catuna, Gavrilă Catuna, Terente Lesianŭ, Procopiu Lesianŭ, Iftene Lesianŭ, Ioachimŭ Lesianŭ, Toaderŭ Oulŭ, Pavelŭ Melente, Simionŭ Mureșianu, Ilie Mureșanu, Longinŭ Oulŭ, Ioanŭ Onofri Oulŭ, Stefanŭ Lupșianŭ, Domide Melente, Natu Melente, Mihailŭ Oulŭ, Maximŭ Oulŭ, Martianŭ Lupșanŭ, Romanŭ Mureșanu, Iftode Lupșanŭ, Giorgiu Oulŭ, Pavelŭ Oulŭ, Toaderŭ Someșanŭ, Iacobŭ Sasu, Andronŭ Rusu, Procopiu Rusu, Alexa Popantonŭ, Silvestru Popantonŭ, Vasiliu Sasŭ, Grigore Popursŭ, Sidorŭ Popursŭ, Niculau Rauca, Grigore Sabeu, Constantinŭ Sabeu, Ionŭ Rusŭ, Toaderŭ Rusŭ, Mihailŭ Rusŭ, Dionisiu Rauca, Onofrimŭ Rauca, Iacobŭ Popŭ, Georgiu Popŭ, Davidŭ Popursu, Damaschinŭ Popŭ, Ioachimŭ Tomi, Ioanŭ Tomi, Procopiu Somesianŭ, Luca Somesianŭ, Timoftei Somesianu, Teodosiu Sucilă, Gregoriu Sucilă, Simionŭ Strugariu, Vichente Tormi, Zacharie Tormi, Stefanŭ Tomi, Onisimŭ Strugariu, Longinŭ Strugariu, Scridonŭ Constantinŭ, Ilisie Scridonŭ, Ifode Scridonŭ, Vasiliu Tormi, Cosma Tormi, Alexandru Tomi, Stefanŭ Șiotŭ, Danilă Slăvócă, Luca Slăvócă, Ilisie Ureche, Martianŭ Ureche, Gregoriu Ureche, Natu Tomuța, Pavelŭ Tomuția, Simeon Tomuția, Pavelŭ Tomegea, Iacobŭ Tomegea, Danilă Tomegea, Ionŭ P. Ureche, Vasile C. Tomi, Citorŭ Tomi, Larionŭ Tomi, Donira Tomuția, Luca Tomuția, Ionŭ C. Slăvócă, Vasiliu N. Slăvócă, Cosma Slăvócă, Ionŭ C. Slăvócă, Andrei Slăvócă, Ambrosiu Dobosiu, Iacobŭ Slăvócă, Gavrilă Tomi, Toaderŭ Sabeu, Ionŭ T. Tomi Procopiu Tomi, Toderŭ Ureche (subscrișĭ prin Ieronimŭ Slăvócă, preotŭ.)

(Subscrierile vorŭ urma.)

Atentatul contra d-lui Brătianu.

(Continuarea ședinței dela 17 Decemvre.)

Interogatorulŭ martorilorŭ acusărei.

Ioniță Constantinŭ, sergentŭ de orașŭ, celŭ care a pusŭ mai întâiu mâna pe Stoica Alexandrescu, istorisesce cele petrecute la 4 Septemvre, când s'a comisŭ atentatulŭ. Lui Stoica ḑice că nu i-a cursŭ sânge.

Adv *Leca* spune, că Stoica Alexandrescu a fostŭ bătutŭ și că 'i curgea sânge dela o rană dela gură.

Dinu *Dumitru*, sergentŭ de orașŭ, a veḑutŭ pe Stoica rănitŭ la capŭ.

Ulpianŭ, telegrafistŭ, a fostŭ la fața loculuĭ când s'a comisŭ atentatulŭ. Nu'șĭ aduce aminte, décă a veḑutŭ pe cineva bătêndŭ pe Stoica, dér la casarmă a observatŭ că Stoica era rănitŭ la ceafă.

Stancu Ioniță, sergentŭ de orașŭ, a găsitŭ glonțulŭ cu care a fostŭ lovită catarama d-lui C. F. Robescu. Altceva nu scie nimicŭ.

Armurierulŭ *Müller* e chematŭ ca expertŭ. Ḑice că revolverulŭ era calibru de 12 milimetri, e revolverŭ ordinarŭ, cartușulŭ e turtitŭ, pentru că n'a lovitŭ drept, ci cu o laturе. D. Cantilli, advocatŭ alŭ acusăreĭ, întrébă: décă n'ar fi fostŭ catarama, murea d. Robescu? Expertulŭ răspunde, că nu e doctorŭ.

Florea *Christescu*, funcționarŭ în Bucurescĭ, a scrisŭ cunoscuta petiție a lui Stoica către d. Brătianu. E fiulŭ cârciumaruluĭ la care a trasŭ Stoica, Conceptulŭ petițieĭ l'a făcutŭ Stoica, fără scirea luĭ Muscalu, și cheltuiala de vr'o 2 francĭ în treĭ ḑile avea s'o plătéscă Stoica.

Paulescu, senatorŭ bětrânŭ, cunósce pe Oroveni. In véra anuluĭ trecutŭ a vorbitŭ cu Iosifŭ Oroveanu pe strada Colțiĭ. Oroveanu a ḑisŭ că d. Brătianu nu e patriotŭ, nu e liberalŭ, e omŭ rĕu. — Procurorulŭ generalŭ: N'a ḑisŭ că sĕ se găséscă cineva, care sĕ ne scape de d. I. Brătianu? — Martorulŭ: Nu — D. Neculae Ionescu: N'aĭ maĭ auḑitŭ și pe alțiĭ ḑicêndŭ așa de d. I. Brătianu? — Mart.: Nu prea. — D. C. Boerescu: D-ta ești senatorŭ, pe d. Mârzescu și pe mine nu ne-aĭ auḑitŭ vorbindŭ așa violentŭ? — Mart.: Ba totdéuna (ilaritate,) — D. Vernescu: Va sĕ ḑică sĕ ne ducemŭ cu toțiĭ la pușcăriă! — D. C. Boerescu: Suprimațĭ regimulŭ parlamentarŭ. — D. Grădișteanu: De ce felŭ de omŭ țiĭ d-ta pe Iosifŭ Oroveanu? — Mart.: Omŭ fórte bunŭ, ilŭ cunoscŭ de multŭ, dér e socialistŭ, ḑicêndŭ că sĕ fimŭ deopotrivă cu țĕranulŭ (ilaritate) — D. Grădisteanu: Ce înțelege martorulŭ prin vorba socialistŭ și décă de rĕposatulŭ C. A. Rosetti nu credea că e socialistŭ. — Mart.: Pe C. A. Rosetti ilŭ sciu ca celŭ maĭ mare patriotŭ. Dumnéluĭ însĕ ḑicea, că pămêntulŭ trebue sĕ se dea la țĕranĭ și că nu trebue proprietate (ilaritate).

Mircea Ștefanŭ, sergentŭ de orașŭ, a fostŭ la pórta d-luĭ I. Brătianu, când Stoica a venitŭ singurŭ sĕ dea cunoscuta petițiă, și i-a spusŭ că d. Brătianu nu primesce acasă.

Bilcescu spune că a fostŭ chematŭ odată de d-nulŭ Bosianu pentru ca sĕ'ĭ arate o scrisóre primită dela Anvers prin care se scria d luĭ Bosianu, că Ionŭ Oroveanu ar fi ḑisŭ la o întrunire, că trebue sĕ móră d. I. Brătianu. Nu ține minte data scrisoreĭ, nicĭ décă scrisórea era iscălită de d-na Bosianu orĭ de fiulŭ d-luĭ Bosianu, spune că fără sĕ fiă intimŭ cu d-nu Bosianu, acesta i-a arĕtatŭ scrisórea și d-luĭ a arĕtat-o d-luĭ Carada.

Bosianu a fostŭ în Anvers cu Ionŭ Oroveanu, acolo aveau obiceiu de făceau sindrofiă și într'o séră stândŭ de vorbă cu acesta și cu Sacherdopolŭ, Oroveanu Ionŭ într'o discuțiă acolo i-a spusŭ că d. I. Brătianu trebue omorîtŭ. Mama luĭ nu era acolo când s'a discutatŭ acésta și nicĭ nu scie de aceea scrisóre. Arată cum în urmă a căutatŭ slujbă în țĕră și ḑice că tată-sĕu era datŭ judecățeĭ pe când d. Bilcescu a arĕtatŭ scrisórea d-luĭ Carada, intimuluĭ primuluĭ-ministru.

Sachordopolŭ spune, cum Ionŭ Oroveanu venea maĭ în tóte seriле la Bosianu juniorŭ, și cum a ḑisŭ că nu se găsesce nimenĭ ca sĕ scape țéra de d-nulŭ I. C. Brătianu. Vorbele luĭ Ionŭ Oroveanu spuse, nu la întrunire, cĭ fiță numaĭ cu Bosianu juniorŭ, n'au avutŭ așa grozavă importanță, de vreme ce erau spuse într'o discuțiă aprinsă. Altă dată, ḑice elŭ, nu l'a maĭ auḑitŭ spunêndŭ așa ceva și conchide că Ionŭ Oroveanu nu făcea nicĭ o întrunire.

(Va urma).

Ultime scirĭ.

Londra, 3 Ianuarie. „Times" afirmă existența uneĭ alianțe ruso-germane pe basa neutralitățiĭ Rusieĭ în casulŭ unuĭ rĕsboiu franco-germanŭ și neutralitatea Germanieĭ în casulŭ unuĭ rĕsboiu austro rusŭ.

Cracovia, 2 Ianuarie. — O fóie polonă spune, că la complectarea fortificăreĭ Varșovieĭ se lucréză ḑiua și nóptea. Garnizóna se va spori în Ianuarie până la țifra de 22,000 ómenĭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 4 Ianuariu. — Fóia oficială publică decretulŭ prin care i se dă secretaruluĭ consiliaruluĭ ministerialŭ, Tarkovich, titlulŭ și rangulŭ de secretarŭ de statŭ, recunoscêndu-i-se totodată multele merite ce și le-a câștigatŭ într'unŭ șirŭ de anĭ în serviciulŭ statuluĭ.

LONDRA, 4 Ianuariu. — Scirea luĭ „Times": Regența bulgară are intențiunea sĕ publice unŭ manifestŭ, cu care ișĭ depune plenipotențele sale în mânile marilorŭ puterĭ. — Goschen a primitŭ definitivŭ oficiulŭ de cancelarŭ alŭ visterieĭ în cabinetulŭ luĭ Salisbury.

BUCURESCĬ, 4 Ianuariu. — Scirea luă „Pester Lloyd": Se ḑice că Sturdza are se fiĭ numitŭ ministru de esterne în loculŭ luĭ Ferichide, ér acesta trece ca ambasadorŭ la Viena în loculŭ luĭ Mavrogheni, care e bolnavŭ.

DIVERSE.

Necrologŭ. — *Maria I. Davidŭ* a încetatŭ din viĕță la 21 Decemvre 1886 (2 Ianuarie 1887) la 9 óre séra în etate de 68 de anĭ. Despre acéstă durerósă și ireparabilă perdere se încunosciințéză tóte rudele, amicii și cunoscuțiĭ reposateĭ. Ceremonia funebrală se va face aḑĭ, Marțĭ, în 23 Decemvre 1886 (4 Ianuarie 1887) la 3 óre p.m. Conductulŭ va porni din casele proprii, tĕrgulŭ Straelorŭ Nr. 148, spre cimitirulŭ din Gröverŭ. *Brașovŭ*, în 22 Decemvre 1886 (3 Ianuarie 1887.) | Nicolae Hagi Ilie, ca frate. Zoe I. Popp, ca fiică. I. B. Popp, ca ginere, George I. Popp, Nic. și Marițiĭ Dușoiu, Dumitru I. Popp, Teodorŭ V. Davidŭ, ca nepoțĭ.

***

Pliniu și cura de slăbire. — In aniĭ din urmă s'a vorbitŭ adeseorĭ și s'a întrebuințatŭ rura luĭ Oectel, d'a se abține la masă, și câtva timpŭ maĭ nainte, dela orice bĕutură, pentru ca sĕ scadă grăsimea omuluĭ. Dér acéstă cură nu e nouă. In „Historia naturalis" XXIV, 41 (23) a luĭ Pliniu se ḑice: „Celŭ ce vrea sĕ i se măréscă cuprinsulŭ corpuluĭ sĕu și sĕ-șĭ îngrașe o burtișoră, acela se cade sĕ bea în timpulŭ mâncăreĭ; ér celŭ ce vrea sĕ'ĭ scadă cuprinsulŭ și sĕ nu i se rotunḑéscă pântecele, acela nu trebue sĕ bea când mănâncă, și chiar după aceea sĕ bea puținŭ sèu peste totŭ sĕ se abțină câtŭ se póte dela bĕutură.«

***

Treĭ morțĭ. — Din Muhlhausen lângă Tabor anunță »Prager Tablatt": Unŭ medicŭ stimatŭ de aci, Dr. Alexandru Herman, fu chematŭ în séra de Crăciunŭ la facere în satulŭ Hŭwonitz, o oră depărtatŭ de aci. Copilulŭ veni mortŭ pe lume și în timpulŭ operațiuneĭ murĭ și mama copiluluĭ. Dér în același momentŭ căḑu și mediculŭ, care opera, mortŭ la pămêntŭ. Unŭ atacŭ de inimă puse capĕtŭ vieții sale.

***

Ne maĭ pomenitŭ. — Cea dintêiu dănțătóre a opereĭ din Madridŭ a adresatŭ adoratorilor eĭ următorulŭ edictŭ: Deórece salariulŭ meu nu numaĭ că mĭ-e de ajunsŭ ca sĕ mĕ provĕdŭ cu locuință și toalete frumóse, și cu mâncare bună, ci îmĭ maĭ rĕmâne și unŭ bunŭ restŭ, care'mĭ permite sĕ'mĭ cumpĕrŭ în casŭ de trebuință briliante, oprescŭ a mi-se trimite vre-unŭ obiectŭ dela giuvaergiu și declarŭ, că orice contralucrare ași considera-o ca o ofensă. Deasemenea sĕ nu mi se trimétă nicĭ florĭ, deórece floraria mea mĕ provede după dorință cu florĭ, ér bombónele le respingŭ, deórece am unŭ cofetarŭ, cu care sunt fórte mulțămită.

***

Scurtă răfuială. — Intr'unŭ trenŭ acceleratŭ din Italia era doctorulŭ Bargnoni și advocatulŭ Pizzoli. Discuțiunea politică, Nefiindŭ de aceleașĭ părerĭ ajunseră la cértă, apoi la palme și de aci la schimbulŭ cărțilorŭ de visită. Când se opri trenulŭ la Bologna, adversarii se duseră iute la casarmă, invitară patru ofițerĭ și unŭ medicŭ și sĕ bătură în manejŭ. Duelulŭ fu urmatŭ imediatŭ de amputarea brațuluĭ dreptŭ alŭ doctoruluĭ Bargnoni. Dela palme până la operație nu trecuse unŭ césŭ!

Unŭ nou Sardanapalŭ. — Grădinarulŭ de luxŭ Samuel Adams din Hemerton se sătură de viĕță tocmaĭ în ḑiua de Crăciunŭ, săpă o gropă mare, în care 'șĭ puse tóte prețiósele sale, hârtiile de valóre și baniĭ gata ce 'i avea. Grămădi apoi peste gropă ramurĭ uscate peste care turnă petroleu, sĕ vĕrĭ și elŭ în gropă și dete focŭ întreguluĭ edificiu. Foculŭ atrase lume, dér până sĕ soséscă ajutorŭ, Adams arsese și se prefăcuse în cărbune.

Maimuța ca animalŭ de casă. — Vestitulŭ naturalist Victor Meunier a publicatŭ acum unŭ opŭ, care se ocupă cu o problemă pe câtŭ de originală pe atâtŭ de interesantă. Eruditulŭ tratéză cestiunea, că óre nu s'ar putea întrebuința maimuța ca animalŭ de casă și sĕ se aplice la lucru. Meunier afirmă, că se póte și arată talentulŭ maimuței pentru cele maĭ diferite servițiĭ la întreprinderĭ industriale în fabricĭ ș. a. Eruditulŭ desvoltă unŭ planŭ formalŭ de învĕțămêntŭ pentru educarea și instruirea maimuțelorŭ și asigură, că ómenii acvirândŭ'șĭ astfelŭ de puterĭ de lucru eftine arŭ avea multe avantage.

---

fórte mare lipsă de ei. Ce face Turculŭ? Face semnŭ servitoruluĭ sĕ-lŭ ia de mână și sĕ-lŭ svérle afară. Purtarea funcționaruluĭ fâță cu bietulŭ Românŭ i-a intristat inima d-luĭ Weigand, dér împrejurările erau de astfelŭ de natură, încâtŭ dênsulŭ nu se putea amesteca. De câte orĭ are vre-unŭ creștinŭ vre-unŭ procesŭ cu unŭ Turcŭ, cestŭ din urmă câștigă, vorba aceea: Turculŭ te bate, Turculŭ te judecă. Dintre doĭ creștinĭ, celŭ care plătesce maĭ multŭ are dreptulŭ.

Hoții suntŭ mulțĭ la numĕrŭ și cutrieră tóte ținuturile; de aceea cĕlĕtoriile suntŭ însoțite de multe pericule. Dênsulŭ avea cu sine maĭ totdéuna câte 10, 15 soldațĭ plătițĭ, carĭ aveau sĕ-lŭ apere de hoțĭ. Aceștia punêndŭ mâna pe vr'unŭ călĕtorŭ ilŭ țînŭ prinsŭ, și-lŭ eliberează numaĭ pentru o bună sumă de rĕscumpĕrare. Nu arareorĭ se pórtă hoții fórte neomenește: Așa istorisesce d-nulŭ Weigand că într'unŭ rĕndŭ hoții prinḑêndŭ unŭ copilŭ de 8 anĭ, au cerutŭ ca rĕscumpĕrare 200 funțĭ. Tatălŭ copilului, pe care după aceea ilŭ încunosciințară totŭ eĭ, nu putea sĕ plătéscă decâtŭ numaĭ 100 funțĭ. Tiranii de hoțĭ n'au fostŭ mulțămițĭ, au trămisŭ baniĭ înapoĭ și totodată și capulŭ copiluluĭ. Ce crudime!

D-nulŭ Weigand pune vina maĭ multŭ pe nepăsarea guvernuluĭ turcescŭ și îșĭ esprimă dorința, că ar fi bine, ca câtŭ de curêndŭ sĕ scape sĕrmanii Țințarĭ de sub ocrotirea unorŭ stăpânĭ atâtŭ de neumanĭ!! — Cu acestea termină d-nulŭ Weigand primulŭ sĕu discursŭ. Din discusiunea, care s'a încinsŭ după aceea, amintescŭ încă afirmarea d-luĭ vorbitorŭ în urma uneĭ întrebărĭ puse de unŭ altŭ membru alŭ amintiteĭ societățĭ, că Nemții suntŭ bine primițĭ, cu deosebire pentru rolulŭ politicŭ, care'lŭ are aḑĭ Germania în concertulŭ popórelorŭ europene. Greciĭ recunoscŭ superioritatea Nemțilorŭ în arte și sciințe. Unŭ Dr. Wolf atinse cestiunea origineĭ Românilorŭ. După unele lămurirĭ, pe carĭ i le-amŭ datŭ noĭ, studenții românĭ d'aicĭ, s'a declaratŭ pentru faptulŭ, că Românii suntŭ urmașiĭ coloniștilorŭ luĭ Traianŭ. Dintre motivele, carĭ l'au îndemnatŭ pe dênsulŭ a recunósce acesta, e și împrejurarea, că granițele naționalitățiĭ române — cum s'a esprimatŭ dênsulŭ — apropе se acoperŭ cu granițele politice ale Dacieĭ. După părerea sa, poporulŭ românŭ are mare viitorŭ. Discusiunea s'a încheiatŭ cu unele deslușirĭ ce li le-amŭ datŭ noĭ, despre obiceiurile dela nuntă, despre musică etc

Lasŭ sĕ urmeze aicĭ pe scurtŭ și cuprinsulŭ discursuluĭ alŭ doilea alŭ d-luĭ Weigand, reservându-mĭ a face pe urmă câteva micĭ observărĭ.

(Va urma).

Anunțămŭ onoratuluĭ publicŭ, că împărțirea vestmintelorŭ copiilorŭ românĭ săracĭ aflătorĭ în Brașovŭ la meserii se va face Mercurĭ în 24 Decemvre (4 Ianuarie) a. c. la 6 ore séra în Sala de desemnŭ a Gimnasiuluĭ românescŭ.

Comitetulŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 3 Ianuariu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	104 10
Rentă de hârtiă 5%	93 40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	— —
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.25
Bonurĭ rurale transilvane	104 30
Bonurĭ croato-slavone	105 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	120.80
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123.75
Renta de hârtiă austriacă	82.85
Renta de arg. austr.	83 85
Renta de aurŭ austr.	112 15
Losurile din 1860	138.25
Acţiunile băncel austro-ungare	880 —
Act. băncel de creditŭ ung.	303.25
Act. băncel de creditŭ austr.	295.50
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.95
Napoleon-d'orĭ	9.97
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.75
Londra 10 Livres sterlinge	126.70

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 20 Decemvre st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	91½	92½
Renta rom. amort. (5%)	94- -	94½
» convert. (6%)	86½	87—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	35—
Credit fonc. rural (7%)	101¼	101¾
» „ „ (5%)	85—	85½
» » urban (7%)	98½	99—
» » » (6%)	91½	92—
» » » (5%)	81½	82¼
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	17./¾	18.—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01½	2.02½

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 4 Ianuariu st. n. 1887.

	Cump.	Vênd.
Bancnote romănescĭ	8.42	8.44
Argint românesc	8.40	8.42
Napoleon-d'orĭ	9.90	9.94
Lire turcescĭ	11.30	11.33
Imperialĭ	10.30	10.33
Galbenĭ	5.93	5.95
Scrisurile fonc. »Albina»	100.50	101.50
Ruble Rusescĭ	116.—	117.—
Discontulŭ	7—10% pe anŭ.	

Tarifa anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. —cr. 6

Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de 3— 4 orĭ	10%
„ „ „ 5— 8 „	15%
„ „ „ 9—11 „	20%
„ „ „ 12—15 „	30%
„ „ „ 16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ	50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi postaultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.